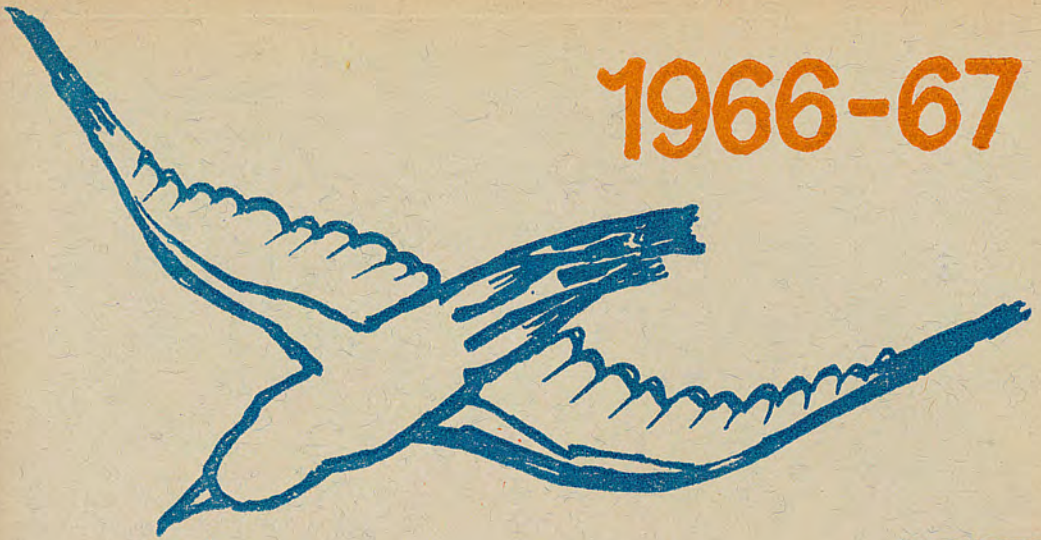

1966-67

3

GALEB

LIST ZA MLADINO • Izhaja mesečno v Trstu • Izdajatelj Grbec-Patrizio Josipina •
Odgovorni urednik: Lojze Abram • Urejuje: Milan Jereb • Uredništvo: Opčine pri Trstu •
Uprava: Trst, Strada di Fiume 432, telefon 772-376 • Tiska tiskarna »Graphis«
v Trstu, ul. Sv. Frančiška 20, telefon 29-477 • Naslovno stran napravil Robert Hlavaty.

VSEM NAROCNIKOM IN BRAL-
CEM »GALEBA« TER VSEM
NJEHOVIM SODELAVCEM ZE-
LITA VESELE BOŽIČNE PRAZ-
NIKE IN MNOGO SREČE V LE-
TU 1967

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Vsebina:

Zt. F.: Božični večer	49
Stana Vinšek: Trije kralji	49
Zora Rebula: Med vzporedniki in pol- dnevnik	50
Neža Maurer: Ljubi Božiček	53
Angelo Cerkvenik: Bistra je umrla	54
Minka Sever: Zasnežen gozd	57
Ksenija Prunk: Zlate niti	58
Robert Hlavaty: Zima bela	60
Neža Maurer: Ob božičnem drevesu	60
Miro P.: Slikar Giotto in kipar Dona- tello	61
Aldo Rupel: IX. slov. športne igre v Trstu	62
Vlado Firm: Velika uharica	64
Vlado Firm: Sokol	65
Stana Vinšek: Božično pismo botri Špeli	66
D. Oblak: Levi in tigr	67
B. Rosin - I. Minatti: Jež in lisica	68
Ludovika Kalan: Pastirica in volk	69
Minka Sever: Snežec naletava	69
Dopisi naših šolarjev	70

Božično drevo (linorez)
Marko Stare, 5. r. o. š., Opčine

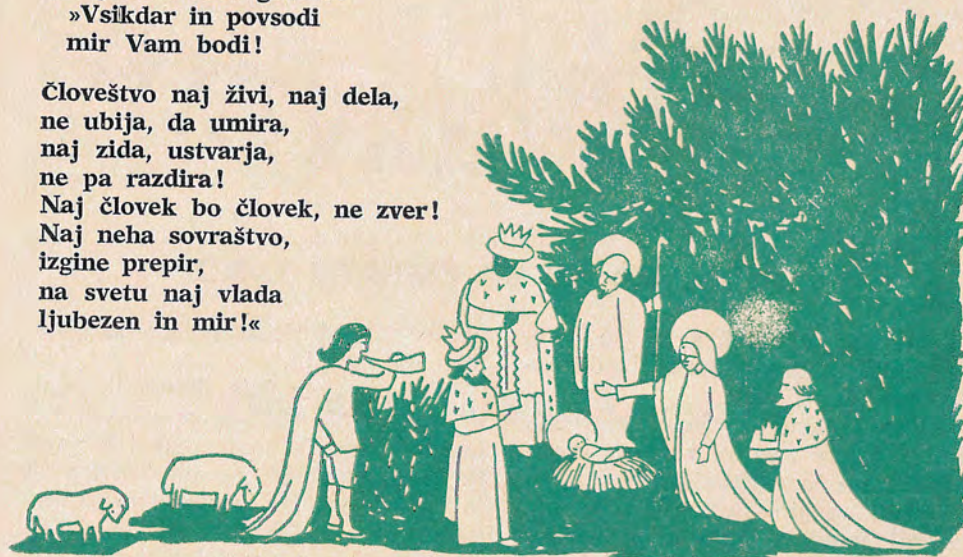
Božični večer

Božična noč, sveti večer!
Zvonovi veselo zvone,
pri jaslicah lučke gore.
Pred njimi družina kleči,
v hlevček obrača oči
in pesem božična doni:

»Pastirci iz spanja vstanite,
k Jezuščku v hlevček hitite,
bedite, molite!«

Tu dete nebeško leži,
na revni slamici,
zemljanom to-le govori:
»Vsikdar in povsodi
mir Vam bodi!

Človeštvo naj živi, naj dela,
ne ubija, da umira,
naj zida, ustvarja,
ne pa razdira!
Naj človek bo človek, ne zver!
Naj neha sovraštvo,
izgine prepir,
na svetu naj vlada
ljubezen in mir!«

MI SVETI SMO KRALJI IN ZVEZDA NAM SIJE,
IZ DALJNE DEŽELE PRIŠLI SMO VSI TRIJE.
PRIŠLI SMO IN VERNO ISKALI POVSOD,
PO VSEH NAS DEŽELAH VODILA JE POT.
A TAM, KJER JE ZVEZDA NAD NAMI OBSTALA,
VSTOPILO SMO V HRAM, KI GA JE OBSIJALA.

TRIJE KRALJI

MARIJA SE VSA PRESTRAŠENA ZGANE,
KO ČUJE NAŠ KLIC IN ROPOT KARAVANE.
BOJI SE, DA KRALJ JE HERODEŽ PRISEL
IN S SILO JI DETECE BOŽJE BO VZEL;
BOJI SE, DA KRUTI HERODEŽ IZ ROK
IZTRGA JI JAGNJE, KI NJEN JE OTROK.

Po nemškem izvorniku prevedla STANA VINŠEK

ŠKODA, DA NE BO ZMERAJ TAKO

Fanta sta se odločila, da jo mah-neta dalje in da se poslovita od gos-podične Bunsenove.

V San Louisu so plapolale zeleno rumeno rdeče zastave z zeleno zvez-do na sredi in pristaniški žerjavi so že nižali svojih nešteto ročic, da čimprej iztovorijo opremo švedske odprave. Po pridvižnem mostičku je stopala svečano oblečena skupina temnopoltih predstavnikov Senega-lije gospodični Bunsenovi naproti. Pa dečka je bolj zanimalo, kaj počenja-jo žerjavi. Ročice so varno in natančno pobirale s krova posamezne dele aluminijastih vrtalnih stolpov in jih po navodilu ladijskega zvočnika zlagale na tovornjake. Zatem so prišle na vrsto cisterne za nafto, se-stavljene vsaka iz štirih zlozljivih delov. Jeklenke za zemeljski plin so bile orjaške kot torpeda, a žerjav se je igral z njimi kot z žveplenkami,

dokler jih ni zložil v lepo skladov-nico na obrežju.

Zdajci sta se šele domislila papi-ge, ki bi bila morala pozdraviti Se-negalce. Mig je naglo stekel v kaju-to in prinesel kletko na krov. Vzel je Tutú v naročje in stekel proti mo-stovžu. Ko je Tutú zagledala skupi-no črncev, je na ves glas zavreščala:

»Naj živi svobodna Afrika!« Sfr-fočala je gospodični Bunsenovi na ramo in navdušeno ponavljala na-učene besede. Črnc v belem kroju z vrsto odlikovanj na prsih se je nasmehnil in je želel papigo kupiti.

»Prepozno,« se je nasmehnila go-spodična, »Tutú sem namreč že po-darila temale dvema fantoma, go-spod predsednik!« In potegnila je Miga z Jorgom bliže ter povedala, kako potujeta z »ladjo-stopom« na drugi konec sveta. Elegantni častnik je bil, kot jima je povedala gospo-

dična, pesnik Senghor, predsednik senegalske republike, kot pesnik znan po vsej Afriki. Na željo švedske raz-iskovalke jima je obljubil napisati pismo, s katerim bi lahko zastoj potovala s senegalsko turistično la-djo prvega razreda iz bližnjega Da-karja na Slonokoščeno obalo. Lepše-ga si nista mogla želeli. Poslovila sta se od vseh in posebno težko od mlade Švedinje, ki je kmalu nato sedla v helikopter, ki je že čakal nanjo na ploščadi, in se z njim dvig-nila v višino ter izginila nad trop-skimi gozdovi. V koloni so se po-maknili v isto smer tudi tovornjaki z opremo in džipi z ostalimi člani ekspedicije.

Spet sta bila sama v tuji deželi, a s seboj sta imela dragoceno pismo, treba jima je bilo samo doseči pri-stanišče Dakar. Pa saj je ob pomolih San Louisa mrgolelo ribiških tovor-njač in jadrnic. Posebno sta se za-ljubila v jadrnico, ki je imela name-sto imena naslikano orjaško ribo. Njen lastnik je bil plečat črnc, ki

je govoril francoski. Bil je inženir v bližnji predilnici. Vzel ju je s se-boj v Dakar. Jadrnali so mimo Kap-verdskih otokov, ki so grozljivo mo-leli iznad atlantske gladine v višino skoro tisoč metrov. V senčnatih za-tokih med otočki so ribiške tovor-njače nastavljele svoje orjaške mre-že, bogati ulov pa je romal v pod-krovje v ogromne hladilnike. Bujno porasli hribi so dajali oceanu tem-no zelenkasto barvo, da se je zdelo, kot da bela jadrnica drsi po svilna-tem mahu gozdnatih tal.

Zvečer so pristali v Dakarju. Me-sto je bilo največje, kar sta jih bila videla po Casablanki, saj je največ-je pristanišče zahodne Afrike.

Samo dva dni sta čakala na go-sposko turistično ladjo GALEBJE GNEZDO, ki se je zibala ob enem stranskih pomolov in čakala na av-tobuse z dakarskega letališča. Šele ko so prišli ti, je zaplula k osrednje-mu pomolu in potniki so se vkrcali na snežno belo prepleskano ladjo z zeleno črto ob bokih.

DEKLICA Z GALEBJEGA GNEZDA

Hodnik, na katerem je bila njuna kabina, je imel štiri kajute, kopal-nice in salon, onkraj salona pa še štiri kajute. Da bi jima ne ušla no-bena zanimivost, sta si postavila le-žalni stol na ploščad, s katere sta imela pregled nad zgornjimi in nad spodnjimi kajutami. Tako sta kma-lu spoznala svoje sosede.

V kabini št. 2 in št. 3 sta bila dva moža zabuhlih ustnic, ki sta tičala skupaj od jutra do večera. Mig ju je krstil Stan in Ol, ker sta spominja-la na znana komika. Verjetno sta bila brata, ker sta imela enaki pro-gasti obleki. Pod vratom sta nosila kljub vročini »metuljčka«, panam-ska slamnika pa sta jima zakrivala

skoraj pol obraza. Po aktovkah, ki sta jih imela stalno pod pazduho, bi bila lahko trgovska potnika. Miga je imelo, da bi jima nastavljal papigo, ker sta govorila angleški. Jorg je prinesel kletko na krov in jo obe-sil pod pisano platneno streho. Tu-tú je zagledala neznanca in zavre-ščala; česar fanta še nista bila sli-šala iz njenega kljuna:

»Hej, od kod pa vi? Kam pa, kam?«

Gospoda v panamskih slamnkih sta prestrašeno odskočila in se ozi-rala naokrog, nakar je Ol, ki je bil malo starejši, dejal:

»Od kod, za božjo voljo, Anglež, saj ni bilo ne v letalu ne v pristani-

šču nobenega! Še teh se je manjkalo!»

Tutú se je ujezila:

»Ko bi le teh prekvatih Angležev ne bilo!« Tedaj sta jo šele zagledala in Stan je takoj stopil h kletki.

»Pustite jo, saj je najina!« je priskočil Jorg.

»Zamaši ji kljun, da ne bo motila spodobnih ljudi!« je besno rekel suhec.

»Govori spodobno!« je ukazala Tutú.

»Molči!« je zarenčal Ol.

»Tiho!« je vrnila papiga. Medtem se je nabralo na hodniku vse, kar je premoglo vseh pet ostalih kajut v bližini. Prva je pritekla drobna deklica z visoko pričesko, prevezano z žametnim trakom. Žive črne oči so se svetile od navdušenja. Za njo je pritekla gospodična v neznansko visokih petah in nagovorila deklico v španščini:

»Karmen Rozita, tega ptiča morava pri priči kupiti.«

»Da, Lola, kupiva ga!« je vzklikalo lepo dekletce in Mig se je kar raztapljal od navdušenja. Takoj bi bil podaril Tutú Karmen Roziti, a se je bal, kaj bi rekel Jorg.

Stan in Ol sta se zapletla v pogovor z gospodično Lolo, kletki pa se je približala skupina plavolasih mladeničev, ki so govorili neznan jezik. Papiga jih je opazovala, najbrž ni vedela, kaj se spodobi reči, končno se je odločila: »Živela svobodna

Afrika!« Ker pa so se le prehrupno smejali, se je ujezila: »Tišina!«

Plavolasci so povabili deklico in oba dečka v dnevno sobo, kjer so se še dalje smejali papigi, ki je kmalu izčrpala ves svoj mnogojezni slovar. Mala Španka je pripovedovala o sebi, Mig pa je prevajal v francoščino, ki so jo znali fantje s svetlimi lasmi. Bila je hči filmske igralka Karmen Granada in je potovala z guvernanto v Kongo, kjer je njena mati snemala film. Fantje pa so bili iz daljne države Jugoslavije in so govorili jezik, ki se imenuje slovenščina. Potovali so v državo Gvinejo, da bi montirali novo tovarno aluminija, ker ima Gvineja mnogo boksita. Rozita je tekla po zemljevid, da si ogleda, od kod so. Kmalu je našla mesto z mehkim imenom Ljubljana. Medtem pa se je Lola odlično zabavala z gospodom v panamskih slamnikih, ki sta bila baje libanonska diplomata.

Rozite, tega bitjeca v kratkem krilcu z navihanimi rjavimi očmi, je bilo povsod polno. Nič ni moglo biti bolj smešnega kot ta drobižek osmih let z vedenjem majhne dame. Poseдалa je na najbolj nemogočih krajih. najraje na robu ograje, da je marsikomu zastajal dih, in stresala med svoje otroške pripombe učene izraze. Dečkoma se je obetala zabavna vožnja, čeprav je Miga jelo polagoma gristi, da ima Rozita raje Jorga, on, Mig, pa jima mora služiti za prevajalca. Ne, ne bo ji dal papige, zanalašč ne!

prav tako pa tudi Libanonca, ki sta celo povabila Lolo in Rozito na izlet po Gvineji v diplomatskem avtomobilu. Dečkov seveda nista povabila! Sredi dopoldneva pa se je mlajši

diplomat, Stan, vrnil sam in s slamnikom še globlje na čelo. Kmalu je Jorg izza vrat opazil polnage nosače, kako nosijo Lolino in Rozitino prtljago iz kabine. Predrznil si je nagovoriti Libanonca in zvedel je, da bi si Rozita rada ogledala Gvinejo in mladi potnici mislita nadaljevati vožnjo z naslednjo ladjo. Mig je pogledal Jorga in ta je razumel in stekel v kajuto po papigo. Pomolil je kletko s Tutú diplomatu:

»Dava jo Roziti!« Takoj nato pa sta se potrta zatekla v kajuto. Pa tudi tam se nista dobro počutila. Manjkalo je Rozite, njenih topotajočih rjavih nožic in njenega predirnega glaska. Kar samo ju je zaneslo k njeni prazni kabini.

Mig je stopil prvi po nizki stopnički v mali prostor in presenečen obstal, da bi ga bil Jorg kmalu podrl. Zastrmel se je v odprto kletko, ki je ležala na tleh. Poleg nje je z zevajočim kljunom in osteklenimi očmi zadavljena ležala papiga.

»Jorg!« je zgrabil Mig tovariša za zapestje, »Jorg, to je napravil Libanonec! In Rozita je v njegovih pesteh! Pojdiva za njim, mogoče je Rozita v nevarnosti!«

Konakry je starinsko mestece z 10.000 prebivalci in fantoma je bilo treba samo vprašati v nekaj tobakarnah in kavarnah po gospodih v pro-

gastih oblekah, da sta našla sled. Tujca sta se bila odpeljala z najetim Mercedesom proti letališču. Taksist je fanta potegnil do letališča, od tam pa je bilo zadnje letalo vzletelo pred četrto ure proti Dakaru. Zakaj nazaj v Dakar? Diplomati je lagal! Ni imel diplomatskega avtomobila in mogoče sploh ni bil diplomat in niti Libanonec!

Črni taksist jima je pomagal sestaviti angleško brzojavko za letališko policijo v Dakaru, naj primejo tujca, ki sta preprečila mali Španki in njeni guvernanti potovanje v Kongo ali ju morda celo ugrabila.

Z nekoliko mirnejšim srcem sta se vrnila na Galebje gnezdo. Pa še nista bila mirna. Preden je namreč senegalska ladja dvignila sidro, je z nje z zadnjo poštno pošiljko odpotovala tudi tale kartica:

CENJENI GOSPODJE SLOVENC!
KI GRADIJO NOVO TOVARNO
ALUMINIJA!
Država GVINEJA

Dragi prijatelji, Libanonca sta zadavila našino papigo in odpeljala Karmen Rozito nazaj v Dakar. Midva morava dalje, zato Vas prosiva, poskrbite vi za Rozito.

Hvaležno pozdravljata

Islandec Jorg Jorgsen
in Bask Miguel Perez
z Galebjega gnezda.

P. S. Novice sporočite preko radioamaterskega znaka F-37-16.

(Dalje)

NEŽA MAURER

Ljubi Božiček

LANI SI PRINESEL SANKE,
BIL SEM JIH ZELO VESEL,
A SNEGA NI NIČ PRI NAS.

JOJ, BOŽIČEK, PROSIM TE LEPO,
LETOS PA MI DAJ RAKETO —
LUNA, VEŠ, JE BELA VSA,
PA POGLEDAT BI ZLETTEL,
MORDA TAM JE KAJ SNEGA.

BISTRA JE UMRLA

Lipičana Bistro in Bliska s Škrjančevine, naselja, ki stoji na severozahodnem vznožju obrobne snežniškega pogorja, so 1915. leta, ko je Italija stopila v vojno, mobilizirali in ju dodelili na službovanje neki vojni bolnišnici na soški fronti. Uporabljali so ju v glavnem za prevoz ranjencev z obvezovališča tik za fronto — do vojne bolnišnice.

Konec decembra 1916. je snežilo celó okrog Gorice, pozneje pa je pritisnil ubijalski mraz. Ljudje in živali so trpeli, živali nemara še huje ko ljudje. Človek si je pomagal, se je topleje oblekel, ostra zima pa je živali, nezadostno prehranjene, bolj lačne kot site, huje pestila. Bistra in Blisk sta vidno hirala. Še nedavno sta brez velikih težav opravljala vse naloge, proti koncu 1916. leta pa sta morala napeti vse sile, da sta povlekla bolniški voz. Moči so jima pohajale. Sreča, da ni bilo tedaj velikih bojev, da ni bilo treba tolikokrat na dan prepeljati bolniškega voza do obvezovališča za bojiščem in nazaj v bolnišnico.

Konjar Žika jima je prigovarjal z lepo, pa tudi z grdo besedo. Beseda pa, ne lepa ne grda, ni mogla pričarati moči, ki je ni bilo.

Cesta, ki je držala z obvezovališča v bolnišnico, je bila močno zdelana, vrh tega pa še tu in tam poledenela. Ranjenci so v poskakajočem bolniškem vozu vzdihovali, kričali, pre-

klinjali. Italijanski topničarji so iz Gorice in iz zahodnega predmestja Gorice obstreljevali avstrijske postojanke in neposredno ozadje fronte. Živali sta trepetali, noge so jima klecale, zakaj streljanje je bilo čedalje hujše, prava toča. Spredej in zadaj, levo in desno so se razletavali šrapneli in granate.

»Pohitite! Pobili nas bodo!« so moledovali ranjenci.

Žika je živali glasno spodbujal:

»Hijo, Bistra, hijo, Blisk!«

Bistra in Blisk sta napela vse sile. Potegnili sta. Voz je zaneslo na cestni okrajek, toliko da ni zdrknil čez rob.

Žika je Bliska oplazil z bičem. Blisk, ki ni še nikdar okusil biča, je vzplamenel, razdraženo zarežgal, silovito potegnil voz in ga malo-ne prevrnil. Žika se je pri priči za-

vedel, da se je bil prenaglil. Skušal je Bliska pomiriti:

»Blisk, daj, daj!«

Blisk ga je divje pogledal. Žika je odskočil. Bistra je razdraženo zahrzala.

Tedajci se je v neposredni bližini bolniškega voza razletela granata. Zemlja se je stresla. Konja sta povlekla in zdirjala. Voz je ranjence silovito premetaval. Živali sta se upehali, komaj komaj sta stali na nogah. Iz oči jima je zrla groza. Priletela je druga granata, se zarila v bolniški voz in se razpočila. Ranjenci so utihnili. Drobec granate je zadel tudi Bistro v sence. Zrušila se je, kakor da ji je zlovešča sila spodrezala noge, pretresljivo zahropila, strepetala od repa do glave, glava ji je omahnila, kri ji je oblila grozljivo odprte velike oči... Trzljaji njenega telesa so postopno slabeli, dokler se ni vsa umirila in negibna obležala. Blisk, ki se ga zlohota sila ni bila dotaknila, ni zarežgal, zarjul je, zarjul in zaihtel, vse obenem. Bil je svoboden, vse vezi so se potrgale. Pripognil je glavo in se z gobcem dotaknil Bistrine glave in komaj zaznavno, toda pretresljivo zastokal.

Žika je zaostal. Živali sta bili bliskovito zdirjali. Ni ju mogel dohajati. Ko je prihitel k Blisku, je lahko samo še ugotovil, da je voz popolnoma raztreščen, da so vsi ranjenci in Bistra mrtvi.

Blisk je stal ob mrtvi materi. Ni se menil ne za šrapnele ne za granate, ki so vsevdilj opravljale pošastno nedelo. Stal je ob njej, jo z gobcem božal, kakor da jo je hotel obuditi, stokal je kakor otrok, ihtel, prosil... Žika ga je skušal odtrgati. Blisk je preteče in jezno zasikal. Žika se je, prestrašen, umaknil. Stekel je v bolnico.

Blisk se ves čas ni ganil od mrtve matere. Uro in še dlje je stal ob njej. Streljanje je ponehalo. Mrtvaški mir, ki ga je spremljalo oddaljeno, zamolklo bobnenje, se je, družno z mračno temoto, ki jo je preprezalo naletavanje snežink, naposled usmilil človeka in živali, le Blisku ni mogel nakloniti ne pokoja ne tolažbe. Bliskovo srce je ihtelo.

Vedno ga je razumela, se mu ljubeče odzvala, tokrat pa se ni zmenila ne za njegovo gorje ne za njegovo ljubezen, to pot je bila mrzla kakor ledena, obdajajoča ga nema tišina in slepa temnava.

Čez dobro uro se je pripeljal Žika na navadnem vozu, ki ga je vlekli vranec. Z Žiko so se pripeljali še trije vojaki. Žika in vojaki so najprej naložili na voz mrličje, nato z velikim naporom še Bistro. Žika je skušal Bliska zapreči, da bi pomagal potegniti voz, a Blisk se ni dal pripreči, čeprav je vranca dobro poznal; saj sta nočevala v istem hlevu. Ko ga je skušal Žika prijeti za uzdo, je zlovešče vzrohnel.

Vranec je potegnil. Žika in vojaki so stopali pred vozom, pogreznjeni v mrtvaški molk in črno, brezupno topost. Za vozom je korakal — brez misli, ves potopljen v pekočo bolečino — Blisk. Klical je mater, klical tovarišico, ne z besedo, s srcem. Nočni sprevod se je približal bolnišnici. Mrličje so odnesli. Bistro so z vozom

vred zapeljali v lopo, prislonjeno k zidu, v lopo, ki je stala za bolnišnico. Prišel bo mesar in... Blisk se ni ganil. Stal je kakor prikovan, kakor bronast kip. Žika mu je prinesel v koritu nekaj ovsa in sena, v keblu vode. Blisk se ni dotaknil ne ovsa ne sena ne vode. Žiki se je konj zasmilil. Poiskal je v hlevu najdebelejši in največji koc in ga vrgel živali čez hrbet. Zazdelo se mu je, da Blisk sploh ne zaznava, kaj se godi okrog njega.

Tako je stal vso noč do jutra. Bolnišnični poveljnik dr. Paral je prišel pogledat Bliska.

»Vso noč, pravite, je tako stal?« je vprašal Žiko.

»Vso noč, gospod zdravnik,« je pritrtil Žika.

Medtem se je na majhnem kamionu pripeljal mesar.

»Pomagajte mi naložiti kobilu na kamion!« je zaprosil.

»Konj se ne premakne, vso noč je stal ob njej. Bila mu mati,« je Žika povedal mesarju.

»Razumem,« je menil mesar, »a nekako ga bomo že prisilili, da bo odnehal.«

»Pojdi, Blisk!« ga je vabil Žika in prijel za konec vajetov, da bi ga zapeljal v hlev. Blisk ga je neprisebno pogledal. Nekako iz daljave je zaslišal svoje ime, ni pa vedel, kdo ga je bil poklical. Ni se premaknil.

»Blisk, pojdi, Bistre ni več, umrla je!«

Blisk je obrnil glavo, razprl velike oči in ga začudeno pogledal.

»Zblaznel je!« se je ustrašil Žika.

»Konj ne zblazni, konj ni človek!« ga je zavrnil mesar.

»Kaj cincate? Naložite kobilu, poženite kamion!« je ukazal dr. Paral, ki ni mogel več prenašati pogleda na trpečo žival.

Vojaki so naložili Bistro na kamion. Blisk je stopil h kamionu.

Mesar se je usedel k volanu in pognal motor. Vozilo se je zagnalo in zdrvelo. Blisk je tiho tiho zaihtel. Težko je dihal.

Bistro so mi vzeli, mojo Bistro! je tožil v srcu. Stal je pred bolnišnico, glavo je sklanjal k zemlji, stal je in gledal, videl je le temo, brezdanjo temo, v temi pa spakasto ob-

ličje smrti. Klecnil je in se zgrudil. Skušal je vstati se pognati za čudnim vozilom. Ni se mogel vzdigniti. Bolečina mu je ohromila noge.

»Blisk, pojdi, greva v hlev! Bistra je umrla. Ni je in je ne bo več!« mu je skušal dopovedati Žika.

Blisk se je zaman prizadeval, da bi se dvignil. Žika in vojaki so mu pomagali, da se je z muko postavil na noge. Žika mu je potisnil v gobec košček sladkorja, ki ga je bil dal dr. Paral. Blisk je sladkor samogibno pogoltnil. Nato je prijel Žika za potrgane vajete in potegnil konja za seboj. Blisk mu je voljno sledil, moral pa je napeti vse sile, da se je obdržal na nogah. V hlevu je stopil k jaslim, pogledal na levo in desno in pretresljivo zastokal. Bistre ni bilo... Žika ga je pital, dajal mu je v gobec majhne koščke kruha. Hotel ga je prisiliti, da bi jedel. Zaman. Blisk je košček za koščkom spustil v jasli. Nato se je ulegel. Žika je to pot prvič videl, da se je Blisk ulegel.

Poginil bo! se je zbal Žika. Pa ni poginil. Le dolgo dolgo je hiral. Sčasoma si je opomogel, a tisti stari veseli, razposajeni Blisk ni bil nikdar več.

Zasnežen gozd

*Samotna snežna pot
me v gozd zasnežen vede ...
Ne. To ni gozd!*

*Začaran grad Morane bele
tu dviga stolpov milijone
in veličastnih kupol zbor
v prozorni strop navzgor ...*

*Bleste se kupole in stolpi
v jutranje zarje rožnem svitu,
kot bili bi srebrni, zlati,
posuti z biseri, z demanti ...*

*In v bajnem gradu:
steber, glej, ob stebru,
premnog že trhel ves,
kipi tja do oboka,
mnog se ruši, mnog leži
že dolge vrste dolgih dni ...*

*A skozi milijarde okenc
se siplje jutra zlati zor
na mehke pernice prebele,
na marmor ta, prečisto bel
stoletnih soh in stebrov ...*

*V živih barvah vse žari,
rdi, iskri se, vid slepi ...
Preprog, zaves mehkoča nežna
je tkana z nizi zlatimi,
posuta z jasnimi kristali,
z dragulji v mavričnem lesketu.*

*Vse čarno, bajno,
neizrečno lepo,
a tiho vse, brez diha ...
vse, vse okamenelo ...
Vse mirno, mrtvo zdaj,
kar živo, bujno-živo
je bilo nekdanj ...*

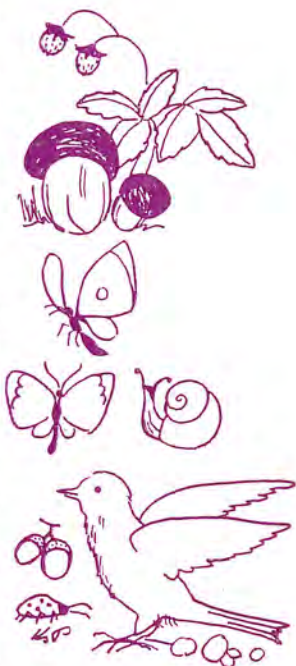

ZLATE NITI

Oj, december, mesec najlepših otroških spominov!

Ze od malih nog me je v času, ko se je bližal Božič, prevzela tiha sreča, polna pričakovanja, da se bo zgodilo nekaj lepega. Tudi v našem domu je postalo vse nekam lepo in praznično in mama je hodila po hiši s skrivnostnim obrazom.

V dolgih večerih smo v kuhinji trli orehe za potice in jih izbirali. Okoli voglov je žalostno zavijala burja, se zaletavala v okna, da so šipe žvenketale, sunkovito stresala vrata in zvižgala zdaj na temnem dvorišču, zdaj je žalostno jokala v dimniku. Včasih je popolnoma utihnila in se prihulila neznanokam. Kanarček v kletki je v sanjah zacvrkotal. Morda je sanjal, da sliši ptičje zборе svojih zlatorumenih tovarišev v svoji pradavni domovini na Kanarskih otokih. A cvrčala so le jabolka, ki so se pekla na ognjišču in širila prijeten vonj.

Tri dni pred Božičem smo postavili jaslice. Bilo je, kakor da je bil pričaran v naš dom košček Gorenjske, tiste Gorenjske, ki sem jo poznala z letovanja. Kaj vse je pomenila Gorenjska tržaškemu otoku, ki je bil zaprt med stene v mračno stanovanje sredi mesta, s sivimi, po smeteh zaudarjajočimi dvorišči na zadnji strani, z dolgo, pusto ulico spredaj, kateri je dajal nekaj barve le za plahto velik košček sinjega morja na

koncu ulice! Morje sem pa videla le, če sem se na balkonu vzpela na prste. Morje je bilo zame zelo mikavno in polno zanimivosti. Tam so domovale gibčne srebrne ribe in ribice, pošastni morski klobuki iz vijoličasto obrobjenega sluzi in ljubke rakovice, ki jim pravite »mažinete«. A kaj, ko nisem smela preblizu morja, da ne bi omahnila vanj. Pomoli in ceste ob morju imajo strme, zidane bregove in ni mi bilo dovoljeno, igrati se

po stopničkah, ki vodijo z brega k morju. Gorje otroški nožici, če bi stopila na sluzaste stopnice, porasle z mahom. A meni, kot vsakemu otroku, je bilo največ vredno tisto, kar sem mogla prijeti, s čimer sem se mogla igrati, kar sem lahko odnesla s seboj domov. V ljudskem vrtu in po vrtovih Sv. Andreja so bile sicer grede in trate; a bile so ograjene. Gorje, če sem stopila na trato in me je ugledal mrkogledi in brkati paznik. Pazniki po vrtovih so menda po vsem svetu mrkogledi in brkati! V Trstu torej nisem smela čofotati po morju, ne stopati na zeleno trato, da bi utrgala regratovo lučko.

Na Gorenjskem pa so bili neograjeni travniki, plitve, prijazne vodice in gaji, polni že znanih in vedno novih zakladov: rož, ptic, metuljev, zlatih mimic, pikapolonic, gob, jagod, želoda in lešnikov, belih kamenčkov in polžjih hišic, s katerimi sem se lahko igrala in jih odnašala domov.

Gorenjska je pomenila torej zame pravi paradiz!

In košček tega zelenega paradiza, polnega zanimivosti, ki sem jih tudi lahko prijela in pobožala, se je pred Božičem znašel v kotu sobe. Zelen, mahovit grič, podobni Višelnici na Gorenjskem, je zrasel v kotu in po njem so stali pestrobarvni papirnati pastirci in ovce. Zame niso bili papirnati, ampak živi. Imeli so vsak svoje ime. Prvi je bil Tonček, drugi Matevžek, tretji Tinček, četrti Andrejček, kakor otroci, s katerimi sem se igrala poleti na Gorenjskem. Tudi vsako posamezno ovco in jagnje sem poznala kakor pastir svojo čredo. Ob vznožju griča pa je bila pogreznjena v mah umivala skleda, polna vode, dno je imela pokrito z belimi kamenčki. Jaz nisem videla oškrbljenega emajla, videla sem le jezero, obrobjeno z belim prodom in zelenimi travniki. In Betlehem se mi je zdel kakor Gorje nad Blejskim jezerom. In pogovarjala sem se s trobentajočimi angelci, s pastirci, Marijo in Jožefom ter božala dete v jaslicah, o slička in volička.

In potem so se pričele goditi čudne reči, še preden je zadišalo sladko po poticah in trpko po kadilu, še preden je prišel čudežev polni božični večer. Kar preko noči se je pojavil na mahu nov pastirček in prav tako čez noč so se znašle v jezeru sredi jaslic zlate, sem in tja švigajoče ribice. Neko drugo jutro je plaval po jezeru snežnobel labodek iz krhke, presojne snovi, ki se je premikal po gladini, kakor da bi ga gnala nevidna sapa. Bila sem uverjena, da je prinašal ta presenečenja božični angelček.

V jutru tretjega dne pred božičnim večerom pa so se vlekli zlate niti od okna do kota pri jaslicah in tam je ležala z zlatimi nitmi prepletena smrekova vejica. Ponoči mi jo je bil postal Božiček kot vzorec

smreke, ki mi jo je namenil za bo-
žični večer. Gotovo je bila z Gorenj-
ske! Morda prav s tistega rovta pod
Pokljuko, kamor sem hodila v juliju
grabit seno in delat napoto koscem
in grabljicam. Da, zlate niti bi bile
gotovo pokazale sled tja gori na Go-
renjsko, ko bi bila šla za njimi.

Minila so srečna otroška leta. Da-
nes ni več vejice, ne smreke o Bo-
žiču; še so zlate niti, še vodijo od
doma, da, prav od mojega srca do
smrečice v zasneženem rovtu.

ROBERT HLAVATY

DREVJE JE Z IVJEM OKRASILA,
JELKE, HRASTE, KRASKE BORE,
STREHE, GMAJNE, POLJA, TRATE,
VSE S SNEGOM JE POKRILA
ZIMA BELA.

VSEPOVSOD JE PRAZNIČNA TIŠINA,
LE IZ DALJAVE
SLISATI JE GLASOVE SPRAVE,
KI LJUDEM OZNAVJAJO,
DA JE MIR NA ZEMLJI...

NEŽA MAURER

Ob božičnem
drevesu

»Nekam bled si danes, sinko.«
»Joj, trebušček me boli!«
»Revček mamin, čaja skuham
iz zdravilnih ti zeli.«

»Nič ne kuhaj, ne pomaga!
Zame zdravja v rožah ni.
Mogle bi mi pomagati
le tri čudežne reči:

Vrečka pisanih bonbonov,
ki na smrečici visi,
sladko jajčece, ki zlata
ptička v vejah ga vali,
stari, čokoladni dedek,
ki pod smrečico sedi.«

ZANIMIVOSTI iz filatelije

Miro P.

SLIKAR GIOTTO IN KIPAR DONATELLO

Letos praznujemo 700-letnico rojstva ita-
lijanskega slikarja Giotto di Bondone in 500-
letnico slavnega kiparja Donatella.

Slikar Giotto di Bondone je bil rojen
leta 1266 v Toskani. Bil je sin siromašnega
ovčjega pastirja. Ker je že v mladih letih
kazal veliko nagnjenost in veselje do slikar-
stva, ga je oče poslal k takratnemu slikar-
ju Cimabue v Firence, da bi se izučil te
umetnosti. Mladi Giotto je kaj kmalu pre-
kosil svojega učitelja in pozneje postal pri-
znan in slaven umetnik. Celo takratni pape-
ži so zvedeli za njegove slikarske mojstro-
vine in so ga zato povabili v Rim in fran-
cosko mesto Avignon, ki je bilo takrat
nekaj časa prestolnica rimskih papežev.
Giotto je bil tudi velik prijatelj takrat ži-
večih slavnih pesnikov Danteja in Petrarke.
Oba sta mu preskrbela mnogo dela. Giotto
pa ni bil samo slikar, temveč tudi slaven
arhitekt. Kot arhitekt se je proslavil z iz-
gradnjo zvonika znamenite katedrale v Flo-
renci. Številne so tudi njegove freske, ki
krasijo notranjost cerkva in slikarskih ga-
lerij v Firenci in drugih italijanskih me-
stih.

V spomin na slavnega slikarja je italijan-
ska poštna uprava izdala ob 700-letnici nje-
govega rojstva znamko s podobo Madone,
ki jo je Giotto naslikal za cerkev Vseh
svetnikov, a je sedaj shranjena v galeriji
Uffizi. Slika je znana pod imenom Madona
vseh svetnikov.

Slavni kipar Donatello je bil rojen leta
1386 v Firencah, umrl pa je leta 1466. Ena
njegovih najlepših skulptur je relief, ki
predstavlja pojoče otroke. Znamka, ki jo
je ob 500-letnici njegove smrti izdala poštna
uprava, pa predstavlja le del tega reliefa.

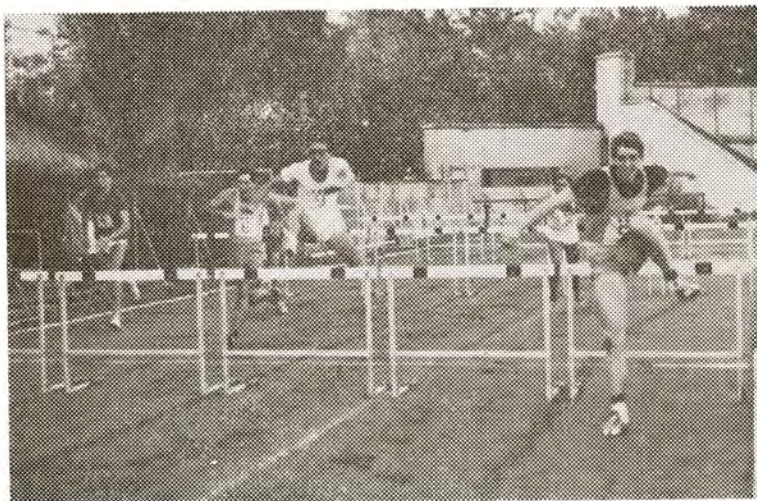
IX. SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE V TRSTU

Kot že prejšnja leta je tudi letos športno združenje Bor v Trstu priredilo športno manifestacijo, ki se je iz »športnega dneva« pozneje preimenovalo v »športni teden« in končno letos v »športne igre«. Menjava naziva te vsakoletne športne manifestacije pa je upravičena, kajti število nastopajočih tekmovalcev in športnih društev ter število športnih panog je rastle od leta do leta in doseglo letos rekordno raven. K letošnjim športnim igram je bilo namreč prijavljenih nič manj kot 1216 tekmovalcev, nastopajočih društev je bilo 19, športnih panog in disciplin pa je bilo točno 70. Poudariti je še treba, da so v raznih športnih panogah in disciplinah nastopali športniki najrazličnejše starosti, saj je bil najmlajši tekmovalec star komaj 6 let, najstarejši 80 let.

S ponosom lahko ugotovimo, da je bila letošnja športna manifestacija ne samo največja med zamejskimi Slovenci, temveč tudi najbolj množična na vsem področju dežele Furlanije-Julijske krajine.

IX. športne igre so se začele že 22. avgusta z nogometno tekmo in so se po tem dnevu nadaljevale od panoge do panoge, od lahkoatletike do košarke, od plavanja do odbojke, streljanja, namiznega tenisa, telovadbe, orientacijskega pohoda itd. Zaključek IX. športnih iger je bil 3. novembra v dvorani na stadionu Prvi maj pri Sv. Ivanu z že tradicionalnim finalnim tekmovanjem v moški in ženski odbojki.

Ob zaključku športnih iger so bile zmagovalcem razdeljene nagrade. Zmagovalci iz vseh panog so dobili 17

Na občinskem stadionu pri Sv. Soboti Tek čez zapreke

pokalov in 194 diplom kot priznanje za trud in pridnost, ki so jo pokazali med tekmovanjem. Poleg tega so prejeli še cel kup knjig in brezplačnih vstopnic za gledališke predstave.

Kje pa so pravzaprav bila vsa tekmovanja? Največ borb smo videli v prostorih stadiona Prvi maj. Tu so množice gledalcev prisostvovala nogometnim tekmam, odbojki, košarki, keglanju, namiznemu tenisu, šahu, streljanju, telovadbi, moto — in avtogimkani. Plavalce in plavalke smo lahko občudovali v tržaškem občinskem plavalnem bazenu, atlete na občinskem stadionu pri Sv. Soboti, orientacijski pohod je bil med Opčinami in Repentabrom, tek čez drn in strn pa v Nabrežini, Polfinalne tekme v odbojki so bile v Zgoniku in v Bazovici, ena nogometna tekma pa je bila celo v Sovodnjah in so tako športne igre prodrle letos tudi na Goriško. Seveda pa so športniki z Goriškega prejšnja leta tudi tekmovali na športnih manifestacijah, vendar so vse tekme bile v Trstu. Poleg nogometašev iz

Doberdoba, ki so tekmovali v Sovodnjah, sta goriške športnike zastopala še športni klub Olimpija in športno društvo Dom.

S tržaškega področja pa je nastopila cela vrsta društev in športnih organizacij, od katerih je največ udeležencev imelo športno društvo Breg, največ uspehov pa doseglo P. D. Škamperle. Najboljši plavalci so bili člani športnega društva Sokol, najboljši nogometaši so bili člani športnega društva Zarja, najboljši odbojkaši pa pri P. D. Cankar.

To pa je le nekaj skromnih podatkov z letošnjih slovenskih športnih iger. V letu 1967 pa bodo slovenski zamejski športniki slavili jubilej skupnega športnega udejstvovanja. Že desetletje se bodo tekmovalci vseh športnih in prosvetnih društev, tudi tistih, ki so bila letos odsotna, pomerili v najrazličnejših športnih panogah. S tem bodo dokazali zvestobo tej pomembni zamejski slovenski športni manifestaciji.

Aldo Rupel

Prizor s košarkarske tekme Doberdob - Barčovlje

▪ redke živali pri nas ▪

Piše: VLADO FIRM

Riše: IVE SUBIC

VELIKAUHARICA

Ko je minil dan in ga je zamenjala noč, je velika uharica prijadrala prek skalovja. Ni je bilo slišati. Njeno temnorjavo perje, poslikano s črnimi progami, je bilo tako mehko. Jadrjala je skozi temen gozd, neslišna, nevidna. Njenim čopastim ušesem pa ni ušel noben šum. Njene velike oči so žarele in njeni veliki kremplji so bili tako črni, ostrí. Oglasila se je, ko je mesec pravkar prtiplaval izza drevesnih krošenj. Njen odmev še ni zamrl, ko je že zgrabila prepočasnega ježa, ki ga tudi ostre bodice niso mogle rešiti pogube. Našopirila se je in razprla

svoj močni ukrivljeni kljun. Nobena živalca, ki se je v noči odpravila na nočni potep, ni bila dovolj urna zanjo. Prek dneva pa, ko so jo ščemeli sončni žarki in je oslepljena ždela v svojem brlogu, je nastopil praznik za male pernate kriľatce. Če so jo staknili, so se v jatah zaletavali vanjo, kričali, prhutali in jo napadali. Kako nebogljená je bila. Vrane, ki jih je najraje lovila in so bile zanjo prava slašcica, so jo zasledovale prav do njenega najtemnejšega brloga. Zdaj pa se velika uharica le še poredko oglašá v našem bukovju.

▪ redke živali pri nas ▪

Nad poljem se je spreletaval golob. Med razori je drobila miš. Iz bližnjega gozda se je oglašala šoja. Pod modrikastim nebom so se za sončnimi žarki podili beli oblaki. Golob je zamahoval s krili, ves siv in umazan, in se nameril med krošnje visokih smrek. Še preden je sedel na vejo, je švistnila za njim temno siva ptica z belim poprsjem. Ostri ukrivljeni kljun ponosnega sokola je končal njegovo življenje. Ostro prikrojene peruti so zopet z lahkoto rezale zrak. Vitke, a vendar močne noge z ostrimi kremplji so rumenele v soncu. Zamahoval je s

perutmi, njegovi loki so postali vedno večji, lepi ponosni vitez višav se je dvigal vedno više pod modro nebo. Njegov ostrí pogled je zajel vse globoko pod seboj. Na posušenem blatu ob njivi so postopale vrane. Žito na polju je valovilo, rumenelo in pelo. Živahne jerebice so se smukale po njem. Sokol se je spuščal niže, vedno niže. Vrana na ostareli hruški je zakrakala in črna jata je preplašena vzletela. V žitu je zašumelo. Jerebice so se brezglavo razgubile. Le ena je obležala, stritih peruti. Kot drag kamen čudovito sokolovo oko je zrló vanjo.

SOKOL

Božično pismo botri

Speli

Draga naša botra Špela!
Mladina naša je vesela,
ker je letos naš Božiček
prišel v prav vsak kotiček!
To skakali smo in peli
in vriskaje ga sprejeli.
Ljubeznivi stari mož
je prinesel zvrhan koš
vsakovrstnih nam dobrot
in delil jih vsepovsod:
Malim nosil je bombone,
zajčke, kužke, sive slone,
in medvedke, račke, mačke,
ter drugačne še igračke
ter vojake za parado
mandolat in čokolado.

Čeveljčke in nogavice,
šale, tople rokavice,
sablje, puške za fantiče,
lepe punčke za dekliče.
Onim pa, ki znajo brati,
tudi ni pozabil dati
knjige, zvezke in šestila,
pa radirke in ravnila.
Dal je nov dežnik za mamo,
za očeta pa salamo.
Vsem pa štruklje in rožice,
krljjev zvrhano rešeto
pa za srečno Novo leto!

S tem za danes naj končam.
Ti pa kmalu pridi k nam!
Te lepo pozdravlja Betka
in še lepše Tvoja Metka.

LEVI IN TIGRI

Prvošolček Jožek se samo hvali in hvali! Vsi ga imajo že do vrha dovolj. Nekoč reče Janezku:

»Jaz vse znam. Vem, koliko je dvanajst in petnajst in kako govore Francozi.«

»Kako pa govore?« ga vpraša Janezek.

»Po francosko!«

Janezek vzdihne in razmišlja, kaj bi mu odgovoril.

»Moj očka je bil v Avstriji,« previdno začne.

»Ha!« se zasmije Jožek. »Avstrija! To ni nič. Moj pa je bil v Afriki.«

»Ni res!«

»Je. Petkrat.«

To je bilo preveč. Toda Jožku še ni dovolj.

»Lovil je leve in tigre.«

To se je razvedelo v šoli.

»Lepo, Jožek,« reče učiteljica, »torej je tvoj očka zares lovil leve in tigre?«

»Res,« se zmede Jožek.

Kar povejte: kaj naj bi drugega storil? Povedal po resnici, kajpak. Priznati, da si je Afriko izmislil. To bi tudi storil, če ga ne bi učiteljica vprašala pred celim razredom. Toda kdo bi priznal pred vsemi?!

Potem so računali in iz papirja izrezovali denar in Jožek je pozabil na zadrego.

Toda nesreča ne počiva.

Učiteljica je pisala očku in ga zaprosila, naj pride v šolo in pripoveduje otrokom o Afriki, o levih in tigrih. Jožek sam je odnesel pismo očku, ne da bi videl, kaj v njem piše.

»Dobro,« reče očka, »kdaj pa sem bil v Afriki?«

Jožek zardi do ušes in molči.

»In kdaj sem lovil leve in tigre?«

»Mislim sem,« se izmotava Jožek, »da si lovil...«

Moram priznati, da je bil Jožek v strašanski stiski. Toda Jožkov oče je pameten mož in je učiteljici napisal pismo.

Učiteljica bere in se smehlja in ne reče nič. Tudi ona je pametna in dobra. Noče osramotiti Jožka pred součenci. Nihče ne ve za Jožkovo stisko. Zanj ve samo Jožek. Ve tudi učiteljica. In ve očka. To pa je dovolj. Še preveč.

Jožek se je poboljšal. Ne hvali se več. Samo včasih — iz navade.

»Kadar je pri nas dan, je v Ameriki noč!« se nekoč pobaha pred Janezkom.

»In kaj zato!« zmigne Janezek. »To vendar vsak ve.«

»Samo tako pravim...« potrto reče Jožek. In tako se je povsem nehaj hvaliti.

B. ROSIN - I. MINATTI

Ilustr.: BOŽO KOS

Jež in lisica

Jež je iz potoka pil vodo. Na drugem bregu je v grmovju ležala lisica. Zagledala je ježa, stopila iz grmovja in se sladko nasmehnila. Uhle je povsila in priliznjeno pogledovala.

»Sem pridi,« je vabila, »voda tu je okusnejša.«

»Ne, ne, lisička, tudi tule je prav dobra,« odgovori jež.

»Da nisi nemara v zadregi zaradi mene? Le nič ti naj ne bo nerodno!« Ne zaupa jež lisici, ne odvrne oči

z nje. Opazil je, da se lisičinega gobca drži perje.

»Čuješ,« pravi, »ali si danes že zajtrkovala?«

»Zajtrkovala, ljubček, zajtrkovala. Malo lubja sem pojedla, pa sem sita...«

»Sita?«

»Sita, golobček, saj sem z malim zadovoljna.«

»Ali ni tisto lubje kokodakalo, ko si ga vlekla v gozd?«

»Kaj praviš, ljubček? Ne razumem te,« pomaha lisica z repom.

»Pa jaz tebe razumem,« odgovori jež in pobegne.

LUDOVICA KALAN

Ilustr.: LEON KOPORC

PASTIRICA IN VOLK

Na Škotskem je živel mlada deklica. Pasla je ovce. Med njimi je bilo malo jagnje, ki ga je imela deklica zelo rada. Skrbela je zanj z veliko ljubeznijo in jagnje ji je povsod sledilo kot psiček.

Nekega poznega popoldneva, ko je že padal mrak, je spremljala ovce v stajo in je jagnje capljalo za njo, je iz hoste skočil volk, pograbil jagnje in zbežal. Pastirica in njen pes ovčar sta tekla za njim in ga prisilila ranjen.

lila z udarci in vpitjem, da je izpuštil jagnje. Deklica ga je vzela v naročje in hitela proti domu. Toda sestradani volk jim je tiho sledil. Ko je bil blizu, jo je zgrabil za dolgo kito in vlekel. Deklica ga je udarila s palico, ne da bi izpustila preplašenega jagnjeta iz naročja, medtem ko ga je pes grizel, koder je mogel. Končno je volk omagal in se zgrudil mrtev. Pes pa je bil težko ranjen.

Doma je deklica povedala, kaj se ji je pripetilo, in domači so jo s strahom poslušali in se čudili njenemu pogumu.

Naslednjo nedeljo so pastirji, ki so čuli o dogodku, priredili na čast pogumni deklici veselico s piščalkami in bobni. Volkovo kožo pa so razobesili na kol, da bi s tem ustrašili ostale roparje volčje družine. Tudi jagnje in pes sta bila navzoča, čeprav še vsa v obvezah radi zadobljenih ran.

MINKA SEVER

Ilustr.: LEON KOPORC

Snežec naletava

Snežec, snežec naletava!
Z vetrčkom se poigrava.
Oj, kako lepó, krasnó!
Glej, zavesa cvetno-bela
se z višine je razpela!

Deca skače, vriska od veselja!
Zdaj izpolni se ji želja,
da na sankah kot za stavo
s hriba pridrči v nižavo
sto in stokrat isto pot!

dopisi naših šolarjev • dopisi naših šolarjev

JESENSKO NAKUPOVANJE

Vsa prestrašena sem se skoro sesedla, ko sem odprla omaro, v kateri hranim svoje obleke. Bila je skoraj prazna, samo nekaj poletnih oblek je klavrno viselo na obešalnikih. Takoj sem stekla k teti in ji povedala, da nimam nobene zimske obleke. Teta me je potolažila in mi odgovorila, da pojdeva popoldne v mesto nakupovat.

Takoj po kosilu sva se preoblekli in se napotili v mesto. Bil je pust jesenski dan. Narava je bila kot mrtva. Listi so padali s kostanjev pred hišo in pod drevesi je bilo vse nastlano z raznobarnim listjem. Sivi, deževni oblaki so počasi plavali proti severu.

Kmalu sva s teto dospeli do avtobusne postaje. Vstopili sva v avtobus in vozilo se je premaknilo. Sedela sem pri oknu in opazovala naravo. Ko smo dospeli v mesto, so se po pločnikih trle množice ljudi. Kmalu se je avtobus ustavil in ljudje so začeli izstopati.

S teto sva najprej odšli v trgovino »Gordina«. Še predno sva vstopili, sva si ogledovali obleke, razstavljene v izložbah. Nato sva vstopili v trgovino. Prodajalka naju je prijazno vprašala, kaj želiva. Teta ji je odgovorila, da želi obleko zame. Takoj nama je prodajalka postregla in prinesla obleko, ki je bila sicer zelo lepa, a zame prevelika in tudi predraga. Prodajalka je prinesla drugo obleko, a ta mi ni ugajala, ker je bila mrtve barve. Šele tretja obleka, ki jo je prodajalka prinesla, mi je bila zelo všeč in takoj sem teti pošepnila, naj mi jo kupi. Obleko sem se pomerila. Bila je ravno prav, le malce predolga je bila. Teta je plačala, nakar sva odšli iz trgovine.

Po daljši hoji sva dospeli do trgovine »Castiglioni«. To je trgovina čevljev. Vstopili sva in se usedli na sedež, ki nama je bil tik pred nosom. Prodajalec naju je takoj vprašala, kaj želiva. Povedali sva, da želiva zimske škornje. Takoj je prinesel nekaj parov. Pomerila sem si prvi par, a bili so mi za dva prsta preveliki. Pa tudi grdi so bili, ker so imeli na konici nekakšne hieroglife. Drugi par je bil preveč koničast in tudi premajhen. Tretji škornji,

ki sem jih pomerila, so mi bili sicer prav, a bili so čudne oblike in jih zato nisem marala. Prodajalec je prinesel še več parov škornjev in končno sem se odločila za škornje, ki so mi zelo ugajali. Tudi v tej trgovini je teta plačala.

Ko sva odšli iz trgovine, je bila zunaj že noč. Raznobarni neonski napisi so se bleščali v temi. Tudi okna stanovanj so bila lepo razsvetljena. Avtomobili, ki so vozili po ulicah, so bili videti kot nekakšne bleščeče premikajoče se krogle. Tu pa tam je kaka oseba izstopila iz bara, trgovine ali pa iz stanovanja. Večkrat je bilo slišati drdranje tramvaja. Pogledala sem na uro. Bilo je že šest. S teto sva odhiteli proti avtobusni postaji. Tam sva dolgo čakali na avtobus.

Zbali sva se, da sva ga zamudili, toda teta se je spomnila, da odpelje avtobus pozneje. Šli sva v bližnji bar, kjer je teta naročila slaščice. Prebirali sva tudi ilustrirane časopise. Nепrestano so prihajali v bar ljudje, naročali kavo, jo popili in odšli. Okrog osme ure sva tudi medve odšli. Na avtobusno postajo so sedaj že prihajali delavci, uradniki, frizerke, prodajalke in drugi potniki. Končno je vozilo prispelo in se ustavilo tik pred nami. S teto sva vstopili, plačali voznino ter se usedli na isti prostor kot popoldne. Šele v Gročani sva izstopili.

Anamarija Umek

dijakinja II. b razr. E. sr. šole
pri Sv. Ivanu

PRAVLJICA O ŽIVI VODI

Živel je nekoč zelo bogat velikan, ki je imel mnogo hlapcev. Nedaleč je na drugem posestvu živel še bogatejši velikan. Prvi velikan je imel lepo hčer, drugi pa sina, ki je bil majhen kot palček. Ta se je zaljubil v velikanovo hčerko in se je hotel z njo poročiti. Napotil se je zato k sosednjemu velikanu in ga prosil za hčenko. Velikan ni hotel o tem nič slišati, a je končno le privolil. Kmalu po poroki pa je palčku umrla žena. Palček je bil silno žalosten. Napotil se je po svetu. Srečal je staro ženo, ki je bila čarovnica. Žena ga je vprašala: »Zakaj si pa tako žalosten?»

Palček ji je odgovoril: »Kaj ne bi bil žalosten, ko pa mi je umrla žena!« Stara žena mu je naročila: »Pojdi na hrib, ki je od tu oddaljen tri dni in tri noči hoda! Na tem hribu boš našel živo vodo. S to boš oživel svojo ženo.« Ko je žena to povedala, je izginila. Palček je nato nadaljeval pot. Hodil je tri dni in tri noči in končno dospel do studenca, iz katerega je izvirala

živa voda. Iz gline si je napravil vrček, natočil vanj živo vodo ter se napotil proti domu. Ko je prišel domov, je mrtvo ženo poškropil z vodo, ki jo je prinesel v vrču. V hipu je žena oživila. Se mnogo let sta srečno živela skupaj.

Sonja Štavar

uč. 3. razr. osnov. šole v ul. sv. Frančiška

Barkovljanke nesejo ribe na trt

Harej Lucijan, 3. razr. os. š. v Barkovljah

ZGODOVINA BARKOVELJ

Pred leti so bile Barkovlje pokrite z borovimi gozdovi. Pri morju so se raztezali travniki in polja. Hiše so bile zgrajene po pobočju hriba, ker so se ljudje bali razburkanega morja. Kjer je sedaj cerkev, je bila pred mnogimi leti kapelica.

Zenske so bile perice, krušarice in mlekarice. Svoje blago so nosile v jerbasih v Trst. Možeje so pa bili ribiči.

Posamezni kraji so imeli imena, ki so v rabi še dandanes. Jaz stanujem pri Štakah, Igor, Lučano in Valter pri Cjakah, Silvija pa v Judovcu.

Magda Pertot

uč. 3. razreda v Barkovljah

KDO SEM JAZ?

Jaz sem Sandi Pertot, učenec IV. razreda. Sem vedno zelo vesel. Se vedno smejem, to posebno v šoli s prijateljem Damjanom. Zelo rad koga dražim, a če razjezim svojo mamo, je najbolje, da zbežim. Zelo rad se igravam z očetom. Ob nedeljah se igrava v sobi in si mečeva blazine v glavo. Ko sva se nekega dne igrala v sobi z žogo, sva razbila lučko in mama se je zato zelo jezila. Zelo sem živahen. Učenje me pa ne veseli.

Ime mi je Cijan Damijan. Jaz sem preprost deček. Sem majhne in debele postave, imam zelene oči in okrogel obraz. Sem usmiljenega srca. Če srečam reveža,

mu dam, kar imam. Večkrat ne ubogam mame, očeta in sestre. Kadar se igram in me mama kliče, se niti ne oglašim. Večkrat pa me zato čaka šiba. Ko se zjočem, prosim mamo odpuščanja.

Moje ime je **Tatjana Černivec**. Stanujem v Barkovljah. Imam svetlorjave lase, lepe zobe, normalna usta, rožnata lica, svetlo-modre oči, raven nos in visoko čelo. Imam normalne roke in lepe ravne noge. Vesela sem in se rada učim. Včasih pomagam mami in teti. Doma pospravljam, perem posodo in brišem tla. Rada se igram z Majdo in Mavrom. Ob nedeljah hodim k sv. maši, pa tudi na izlete s svojimi starši.

Ime mi je **Erika Scheimer**. Rodila sem se v Barkovljah, kjer tudi stanujem. Stara sem devet let. Obiskujem četrty razred. Zelo rada hodim v šolo, kjer se lepo učim v materinem jeziku.

Sem srednje in bolj okrogle postave. Imam svetlorjave lase. Mama mi jih najraje splete v dve kitki. Vsak dan mi menja pentljo. Imam modre oči, nosek se mi pa zdi premajhen za moj obraz. Celó se mi zdi visoko, ker je vedno odkrito. Moje roke so nemirne, ker rada delam. Sem

rada med starejšimi ljudmi in sem zelo radovedna. Rada pojem. Ugaja mi lepa glasba, ples, ljubim naravo posebno spomladaj in tudi zivalice imam rada. Imam mnogo igrač. Zvesto čuvam svojo prvo punčko in prvega medvedka.

Tudi jaz se bom potrudila in napisala nekaj o sebi. Ime mi je **Licia Furlan**. Stara sem devet let. Obiskujem IV. razred slov. šole v Barkovljah. Bivam na Stari gori. Ker vsi ne poznajo tega kraja, vam bom povedala, kje se nahaja. To je skupina hiš za svetilnikom. Sem visoke postave. Nosim dolge lase. V visokosti prekašam vse svoje sošolce in sošolke. Sola mi ne dela težav. Zelo rada se igram. Imam mnogo prijateljic. Kadar se igramo, se večkrat skregamo, ker vsaka hoče ukazovati. Imam rada starše in jih ubogam po svoje. Kdor mi vsega tega ne veruje, naj me pride obiskat.

Sandi Pertot
Damijan Cijan
Tatjana Černivec
Erika Scheimer
Licia Furlan

IV. r. osn. šole v Barkovljah

Jaslice
(linorez)

Starc Marko
5. razr. o. š.
Opčine

uganke • uganke • uganke

KRIZANKA

	1	2	3	4		5	6	7		
8		9				10				11
12	13		14		15				16	
17		18		19				20		
21			22			23				
	24					25				

Vodoravno: 1. slovensko mesto, 9. doba, 10. naplačilo, 12. osebni zaimek, 14. naduha, 16. kazalni zaimek, 17. pijača, 19. glina, 20. je v cerkvi,

21. prvi človek, 23. navihanci, prekanjenci, 24. grški pisec basni, 25. nočna padavina.

Navpično: 2. pomožni glagol (3. oseba), 3. nam kaže čas, 4. moški glasovi v pevskem zboru, 5. zemeljska votlina (4. sklon), 6. isto kot 10 vodoravno, 7. predlog, 8. primorska reka, 11. iglasta drevesa, 13. upanja, 15. pod, 16. padavina, ki napravi veliko škodo, 18. oseb. zaimek, 20. jesih, 22. prva in zadnja črka v primku slov, pisatelja-duhovnika, ki je pokopan v Selah blizu Slovenj Gradca, 23. kazalni zaimek.

DVE IZPOLNJEVALKI

1						4
2						3
3						2
4						1

I.

1. drzen, 2. človeško ali geometrijsko..., 3. obljuba, 4. država v juž. Aziji.

V obeh izpolnjevalkah se črke v prvi vrsti ponove v zadnji vrsti, toda v obratni smeri. Črke prve izpolnjevalke povedo predmet, ki stoji ob predmetu, ki ga pove druga iz-

1						4
2						3
3						2
4						1

II.

1. otok v Sredozemskem morju, 2. slov. beseda za eksport, 3. glasovi, 4. spominska knjiga.

polnjevalka. Oba predmeta sta del hišne oprave.

(Sestavili Pribac, Furlan in Simonovič, dijaki II. b razr. Enot. sred. šole pri Sv. Ivanu)

UGANKE

(Črtomir Šinkovec)

Tiskan in kovan
ljub je nam in drag;
zmazan, razcapan
ostane še veljak.

Visoki črnuhi
nad mestom vedrijo,
ob peki in kuhi
kot Turki kadijo.

Beli metulji
so sedli v poljane,
na njih — ste čuli —
krakajo vrane.

Rešitve ugank pošljite uredništvu Galeba, Opčine pri Trstu, Opicina, Trieste najkasneje do 15. januarja 1967.

RESITVE UGANK IZ 2. STEVILKE

1. TRIJE REBUSI:

Nabrežina, čas je denar. Bolje pozno kot nikoli.

2. KRIZANKA:

Vodoravno: 1. pas, 4. Bog, 8. rob, 10. so, 11. Al, 13. las, 15. med, 16. ris, 17. es, 18. lov, 20. sok, 21. A. R., 22. čik, 23. vsi.

Navpično: 2. ar, 3. sol, 5. os, 6. gos, 7. žamet, 9. barok, 12. les, 14. siv, 18. lok, 19. kri, 20. si, 21. as.

3. IZPOLNJEVALKA:

1. Postojna, 2. orkester, 3. preproga, 4. krošnjar, 5. Tergeste, 6. meteorit, 7. kozarček, 8. Norvežan.

V diagonali izpolnjevalke bereš: PREŠEREN.

RESITVE SO POSLALI: Sandi Harej, Marija Besednjak, Lidija Martelanc, Franc Starec, Damijan Cijan, Erika Scheimer, Livijana Zorn, Sandi Pertot, Saša Udovič, Licia Furlan, Laura Pertot in učenci in učenke III. razr. iz BARKOVELJ; Marina Pavlič, Aleksander Hrvat, Gabrijela Zahar, Vesna Petaros, Boža Hervatič, Boris Kralj in Marija Petaros iz BORSTA; Ruzzier Fabij, Mauro Malalan, Aleksej Kalc, Sandra Kert, Sergij Cok, Vilma Kjuder in Magda Nadlišek s KATINARE; Sergij Kukanja, Bojan Smrkč, Nada Brčè, Renata Slobez, Boris Siega, Pavel Trampuž, Marino Suban, Tanja Volčič, Patricija Dou, Mirella Vertovec, Ornella Neppi iz ROJANA; Nataša Rauber, Lorena Skrdla, Luciana Sosič, Rozana Tul, Sancin Tatjana, Irene Prašel, Slavec Rudolf, Bruno Minon in Ček Pavel od SV. JAKOBA.

IZZREBANI SO BILI IN DOBE NAGRADO: Marina Pavlič, učenka osnov. šole v BORSTU, Pavel Trampuž, uč. osnov. šole v ROJANU in Vilma Kjuder, učenka 4. razr. osnov. šole na KATINARI.

CENA 100 LIR